

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2021/ lausunto toimenpiteistä

Kaupunginhallitus 17.10.2022 § 390
718/00.03.01/2022

TARKLK 25.03.2022 § 21

Kuntalain 121 §:n mukaan:

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisena pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kaupunginhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Ehdotus (pj):

Tarkastuslautakunta keskustelea tilivuoden aikana esiin tulleista havainnoista ja arviointikertomukseen sisällytettävistä asioista.

Päätös:

Tarkastuslautakunta keskusteli tilivuoden aikana esiin tulleista

havainnoista ja arviointikertomukseen sisällytettävistä asioista. Arviointikertomuksen valmistelua jatketaan seuraavassa kokouksessa.

TARKLK 22.04.2022 § 29

Ehdotus (pj):

Tarkastuslautakunta jatkaa arviointikertomuksen valmistelua.

Päätös:

TARKLK 06.05.2022 § 35

Ehdotus (pj):

Tarkastuslautakunta jatkaa arviointikertomuksen valmistelua.

Päätös:

Tarkastuslautakunta keskusteli tilivuoden aikana esiin tulleista havainnoista ja arviointikertomukseen sisällytettävistä asioista. Arviointikertomuksen valmistelua jatketaan seuraavassa kokouksessa.

TARKLK 13.05.2022 § 42

Ehdotus (pj):

Tarkastuslautakunta jatkaa arviointikertomuksen valmistelua.

Päätös:

Tarkastuslautakunta keskusteli tilivuoden aikana esiin tulleista havainnoista ja arviointikertomukseen sisällytettävistä asioista. Arviointikertomuksen valmistelua jatketaan seuraavassa kokouksessa.

TARKLK 20.05.2022 § 47

Ehdotus (pj):

Tarkastuslautakunta jatkaa arviointikertomuksen valmistelua.

Päätös: Tarkastuslautakunta keskusteli tilivuoden aikana esiin tulleista havainnoista ja arviointikertomukseen sisällytettävistä asioista. Arviointikertomuksen valmistelua jatketaan seuraavassa kokouksessa.

TARKLK 27.05.2022 § 50

Ehdotus (pj):

Tarkastuslautakunta jatkaa arviointikertomuksen valmistelua.

Tarkastuslautakunta käsitteli kokouksessa arviointikertomuksen luonnosta.

Keskustelun kuluessa Matti Ankelo teki seuraavan muutosesityksen luonnoksen kappaleen 6. Tarkastuslautakunnan huomioita ja havaintoja kohtaan 9. Wintterin suunnittelu- ja jatkoaikasopimukset:

9. Wintterin suunnittelu- ja jatkoaikasopimukset

Kaupunginhallitus päätti 20.12.2021 hyväksyä maksettavaksi SRV:lle yhteensä 4.46 milj. euron korvaukset kustannuksista, jotka urakan aloittamisen viivästymisen urakoitsijalle aiheutti. Valtuuston hyväksyttyä 20.4.2020 SRV Rakennus Oy:n hankkeen toteuttajaksi sen kiinteähintainen 57,6 ME kvr-urakkatarjous oli voimassa 9.9.2020 saakka. Tämän jälkeen kaupunginjohtaja on kahdella eri sopimuksella (28.8.2020 ja syyskuussa 2021) sopinut ja allekirjoittanut SRV:n kanssa yksin hankinnan valmistelua ja tarjouksen voimassaolon jatkamista koskevat asiakirjat.

Kaupunginhallitus päätti 15.6.2020 hankintapäätöksen täytäntöönpanosta ja edellytti, että hankintasopimukseen tulee sisältyä purkava ehto siltä varalta, että hallinto-oikeus kumoaa hankintapäätöksen tai päätöksen seurauksena sopimusta ei voida toteuttaa alkuperäisen suunnitelman mukaisesti.

Wintterin lopullinen urakkasopimus allekirjoitettiin 24.1.2022 Sen kaupunginjohtaja allekirjoitti kaupungin puolesta yksin valtuuston sitä varten antamalla valtuutuksella. Valtuutus koski ainoastaan lopullista urakkasopimusta.

Sopimuksia ei tuotu minkään toimielimen hyväksyttäväksi. Ne on perästäpäin saatettu kaupunginhallitukselle tiedoksi. Menettely hyväksyttiin etukäteen suullisesti kaupunginhallituksessa ja menettelyn juridinen pohja oli varmistettu WSP:n ja Astrean juristeilta.

Jatkoaikasopimukset olivat kaupungille taloudellisesti varsin merkittäviä. 20.8.2021 tehdyssä sopimuksessa SRV sai yhden vuoden ajalta suunnittelukorvausta 2,3 ME, joka summa hyvitetiin urakkasopimuksessa. Jälkimmäisessä sopimuksessa vaikeaselkoisesti todetaan sen korvaavan aiemman sopimuksen. Kaupunki sitoutui suorittamaan suunnittelun veloituksena SRV:lle 1.9.2021 alkaen 171.120 euroa/kk, joka myös hyvitetiin urakkasopimuksessa ja viivästyksen osalta viitattiin myös rakennuskustannusindeksiin.

Lautakunnan käsityksen mukaan olisi ollut tarkoituksenmukaista, että kaupunginhallitus olisi tehnyt selkeät pöytäkirjatut päätökset sopimusten teon kuluessa. Menettelystä, joka voidaan jälkikäteen arvioituna nähdä valtuuston yksimielisen hankintapäätöstahdon taustaa vasten (sopimukset tehtiin, jotta SRV:n tarjous saatiin pidettyä voimassa), ei kuitenkaan ole aiheutunut kaupungille taloudellista eikä muutakaan vahinkoa.

Ankelon muutosesitystä ei kannatettu, joten se raukesi.

Eija Maikola teki seuraavan muutoksen luonnoksen kappaleen 6. Tarkastuslautakunnan huomioita ja havaintoja kohtaan 9. Winterin suunnittelu- ja jatkoaikasopimukset:

Poistetaan kohdasta 9. viimeinen kappale:

Lautakunnan käsityksen mukaan kaupunginjohtajalla ei viranhaltijana ole ollut lakiin eikä hallintosääntöön perustuvaa toimivaltaa eikä hankintavaltuuksia sitouttaa kaupunki taloudelliselta mittaluokaltaan ja riskeiltään tehtyihin jatko – ja suunnittelusopimuksiin ilman, että mikään luottamuselin on ne käsitellyt ja hyväksynyt. Lisäksi sopimusten allekirjoittamisesta voimassa olevia sääntöjä ei ole noudatettu. Menettelystä, joka voidaan jälkikäteen arvioituna nähdä valtuuston yksimielisen hankintapäätöstahdon taustaa vasten (sopimukset tehtiin, jotta SRV:n tarjous saatiin pidettyä voimassa), ei kuitenkaan liene aiheutunut kaupungille taloudellista eikä muutakaan vahinkoa.

Maikolan muutosesitystä ei kannatettu, joten se raukesi.

Matti Ankelo esitti, että luonnoksen kappaleen 6. Tarkastuslautakunnan huomioita ja havaintoja kohta 10. SiHyn asemakaavamuutoksen viivästyminen poistetaan.

Ankelon muutosesitystä ei kannatettu, joten se raukesi.

Päätös:

Tarkastuslautakunta päätti arviointikertomukseen sisällytettävistä asioista.

Matti Ankelo jätti eriävän mielipiteen kappaleen 6. Tarkastuslautakunnan huomioita ja havaintoja kohtaan 9. Winterin

suunnittelu- ja jatkoaikasopimukset sekä kohtaan 10. SiHyn asemakaavamuutoksen viivästyminen. Perustelut liitteenä.

Tarkastuslautakunta hyväksyy ja allekirjoittaa arviointikertomuksen seuraavassa kokouksessa.

TARKLK 31.05.2022 § 53

Ehdotus (pj):

Tarkastuslautakunta hyväksyy ja allekirjoittaa arviointikertomuksen.

Puheenjohtaja teki kokouksessa muutetun päätösehdotuksen:

Puheenjohtajan muutettu ehdotus:

Tarkastuslautakunta hyväksyy vuoden 2021 arviointikertomuksen liitteen mukaisena ja esittää sen kaupunginvaltuustolle tiedoksi ja käsiteltäväksi mahdollisia toimenpiteitä varten.

Samalla lautakunta esittää, että kaupunginhallitus antaa valtuustolle vastineensa tarkastuskertomuksessa mainituista huomioista ja havainnoista 15.10.2022 mennessä.

Päätös:

Muutettu ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

KVALT 13.06.2022 § 51

Tarkastuslautakunnan ehdotus:

Kaupunginvaltuusto

- merkitsee tarkastuslautakunnan vuoden 2021 arviointikertomuksen tiedoksi ja päättää mahdollisista toimenpiteistä,

- pyytää kaupunginhallituksen lausunnon arviointikertomuksessa mainituista huomioista ja havainnoista 15.10.2022 mennessä.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Tarkastuslautakunta on pyytänyt kaupunginhallitusta antamaan lausunnon arviointikertomuksen havaintoihin liittyvistä toimenpiteistä

15.10.2022 mennessä.

Lausunto:

Asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Osallistuva budjetointi (OSBU)

Uudenkaupungin kaupunginhallitus on päättänyt käynnistää asukasbudjetoinnin kokeilun Uudessakaupungissa edellyttäen, että kaupunginvaltuusto myöntää siihen 65 000 euron määrärahan vuoden 2023 talousarviossa. Määräraha käytettäisiin Pyhämaan, Kalannin, Lokalahden sekä vanhan maalaiskunnan alueet kattavaan kokeiluun. Määrärahaesitys sisältyy budjettiesitykseen.

Uudenkaupungin kaupungin strategian päivittäminen

Kuntalain 37 §:n mukaan valtuuston on vähintään kerran valtuustokaudessa tarkistettava kuntastrategian ajantasaisuus. Tarkistus ei vaadi strategian uudelleen laatimista, vaan toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten huomioon ottamista kunnan pitkän aikavälin tavoitteissa. Uudenkaupungin kaupungin strategian päivitys alkoi syyskuussa 2021. Strategian päivittämisessä ovat olleet mukana kaupunginhallitus, kaupunginvaltuusto ja kaupungin johtoryhmä. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupungin päivitetyn strategian 13.6.2022.

Strategian valmistelun aikana kuultiin kuntalaisia puhelinrobottikyselyllä. Puheluita soitettiin 7.- 10.12.2021 ja 13.- 17.12.2021. Robotille sai myös soittaa ja vastaajista viisi henkilöä soitti itse robotille. Puhelinnumeroita robotilla oli käsiteltävänä 7759.

Robotti soitti yhteensä 20219 puhelua ja keräsi yksittäisiä vastauksia kuntalaisilta 13139 kpl. Loppuun saakka vastanneita oli 1132 henkilöä. Puhelukyselyn vastausprosentti oli 14,6 %.

Kyselyssä tiedusteltiin kuntalaisten mielipiteitä mm. siitä, mikä on tärkeintä, kun he suosittelet Uuttakaupunkia muille, mitä Uudessakaupungissa tarvitaan lisää ja minkälainen kaupunki Uudenkaupungin tulisi olla tulevaisuudessa. Kuntalaisten vastaukset otettiin huomioon, kun strategiaa ajantasaistettiin.

Avoin laskudata

Uudenkaupungin kaupunki julkaisi ostolaskut kaupungin verkkosivuilla 23. kesäkuuta. Ostolaskuja koskeva data julkaistaan jatkossa vuosittain, aina tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen. Aineisto sisältää Uudenkaupungin kaupungin palvelujen, aineiden, tarvikkeiden, tavaroiden ja muiden hyödykkeiden ostoihin liittyvät kirjanpidon laskurivit kaikilta palvelualueilta.

Suurin syy datan avaamiselle oli läpinäkyvyyden parantaminen ja

demokratian toteuttaminen. Laki ei velvoita kuntia ostolaskudatan avaamiseen, joten päätös perustui vapaaehtoisuuteen.

Kaupunginjohtajan johtajasopimus sekä kehityskeskustelut

Kaupunginjohtajan kehityskeskustelut on käyty vuosittain, eikä johtajasopimuksen päivittämiselle ole ollut tarvetta. Johtajasopimus sitoo molempia osapuolia, eikä siihen voida tehdä muutoksia yksipuolisesti, vaan ne vaativat molempien osapuolten hyväksynnän.

Ilmasto-ohjelma ja HINKU-hanke

Hinku-verkosto on vuonna 2008 perustettu ilmastonmuutoksen hillinnän edelläkävijöiden verkosto, joka kokoaa yhteen päästövähennyksiin sitoutuneet kunnat, ilmastoystävällisiä tuotteita ja palveluita tarjoavat yritykset sekä energia- ja ilmastoalan asiantuntijat. Hinku-verkostossa on mukana 80 kuntaa ja viisi maakuntaa sekä yrityksiä. HINKU-hanke oli 2008 urauurtavaa toimintaa, mutta nykyään ilmastonmuutoksen hillintä on osa julkisen sektorin ja yritysten jokapäiväistä toimintaa.

Kaupunginvaltuusto on varannut vuoden 2022 talousarvioon 20 000 euroa ilmasto-ohjelman laatimista varten. Osana ilmasto-ohjelmaa Uudenkaupungin kaupunki on yhteistyössä Laitilan kaupungin kanssa hakenut keväällä 2022 ympäristöministeriön Kuntien ilmastoratkaisut -ohjelmasta rahoitusta kaupunkien ja yritysten väliseen ilmasto- ja kiertotalousyhteistyön kehittämiseen. Kaupungin kuntarahaosuus maksetaan ilmasto-ohjelman laatimiseen varatusta määrärahasta.

Hankkeen kohderyhmänä ovat kaupunkien eri toimialat, kuntapäätäjät, yritykset, oppilaitokset sekä muut sidosryhmät ja kuntalaiset. Hankkeen idea pohjaa ekotekoagentti-toiminnan käynnistämiseen ja kehittämiseen Uudenkaupungin ja Laitilan alueella. Hankkeen avulla saadaan lisäresursseja toiminnan kehittämiseen ekotekoagentin ts. hankkeeseen palkattavan ilmastokoordinaattorin myötä. Yhteisen resurssin avulla on mahdollista käynnistää kaupunkien yhteinen ilmasto-/kiertotaloutta koskeva koordinoitua.

Ympäristöministeriön Kuntien ilmastoratkaisut -ohjelma on myöntänyt hankkeelle tukea 70 % (70.000 €). Kuntarahoitusosuus on kunnille yhteensä 30.000 €. Hankkeen kokonaisbudjetti on 100.000 € toteutusajalle 1.10.2022-30.4.2024. Molempien kaupunkien osuus on 15.000 € koko hankekauteksi jakautuen kolmeksi vuodeksi. Budjettiin esitetään varattavaksi rahoitus myös vuosille 2023 ja 2024.

A-sairaalan korjaushanke

Uudenkaupungin terveyskeskuksessa ilmaantui sisäilmaongelmia

alkaen vuodesta 2014. Ongelmien määrä kasvoi ja päätettiin selvittää asiaa kokonaisvaltaisesti. Laadittiin kuntotutkimukset Kiwa Inspecta Oy:n toimesta vuonna 2017. A-insinöörit laativat kuntotutkimuksen pohjalta korjauskustannusarvion. Korjauskustannukset olivat 12 832 000 € alv 0 eli n. 1900€ / brm2. Korjausten ajaksi olisi pitänyt hoitaa korvaavat väistötilat. Osa henkilökunnasta irtisanoutui huonon sisäilman vuoksi.

Vaihtoehtoiksi jäivät:

- nykyisen terveyskeskuksen korjaaminen ja väistötilojen hankkiminen
- A-sairaala väistötilojen hankkiminen vuokralle
- A-sairaalan osto ja peruskorjaus
- uudisrakentaminen.

Lisäksi oli tiedossa, että mahdollisesti hyvinvointialueiden perustaminen menee eduskunnassa läpi ja tulee varautua sotekeskuksen saamiseen Uuteenkaupunkiin. Kaupunginhallitus ja kaupunginvaltuusto yhdessä viranhaltijoiden kanssa mietti erilaisia vaihtoehtoja useissa kokouksissa.

Kaupunginhallitus käsitteli asiaa 12 kokouksessa ja kaupunginvaltuusto 6 kokouksessa. Kaupunginhallitus ja kaupunginvaltuusto ovat päätöksiä tehdessään saaneet käyttöönsä kaiken mahdollisen sen hetkisen tiedon, jonka pohjalta päätökset ovat syntyneet.

Mikä olisi ollut parempi vaihtoehto? Todella hankala ja vaikea suunnittelu- ja rakentamisprosessi on päättymässä. Toteutuneet kustannukset ovat olleet maltilliset siihen nähden, mitä olemme saaneet: toimivan Sotekeskuksen kuntalaisille sekä hyvät työolot henkilöstölle.

Hanke oli todella poikkeuksellinen, sillä aluksi terveyskeskuksen henkilökuntaa siirtyi A-sairaalaan vuokratiloihin. Päätöksen teko jatkui ja vasta ostopäätöksen jälkeen voitiin aloittaa mittavimmat peruskorjauksen suunnittelutyöt.

Terveyskeskuksen korjauskustannukset olisivat olleet 12 miljoonaa euroa, ja korjauksenkaan jälkeen ei olisi ollut varmaa, että tilat olisivat olleet puhtaita. Lisäksi todettiin, että kaikki toiminnot eivät enää mahtuisi olemassa oleviin tiloihin vaan niitä olisi tullut laajentaa.

4.6.2018

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti, että osa terveyskeskuksen toiminnoista siirretään mahdollisimman nopeasti A-sairaalan vapautuneisiin tiloihin, kun neuvotteluissa saadaan sopimuksia sairaanhoitopiirin kanssa.

5.11.2018

Kaupunginhallitus päätti, että A-sairaalan tilojen suunnittelua jatketaan, vaikka ostopäätöstä ei ole vielä tehty. Suunnitelmissa ei esitetä tiloja A-sairaalan 1960-luvun siipiosaan. Terveyskeskuksen kaikki tilat suunnitellaan siirrettäviksi joko A-sairaalan tiloihin tai vuokrattaviin tilapäisrakennuksiin. A-sairaalan tiloihin pyritään sijoittamaan mahdollisimman paljon terveyskeskuksen tiloja. Mahdollisesta lisärakentamisesta ja tilapäisrakentamisesta ja näiden kustannusarviosta päätetään myöhemmin erikseen suunnittelun edettyä

10.12.2018

Kaupunginvaltuusto päätti valtuuttaa hallituksen ostamaan A-sairaalan rakennuksen maa-alueineen (n. 5,7 ha) sairaanhoitopiiriltä 1,5 M €:lla. Kaupunginhallituksen tulee sopimusneuvotteluissa huomioida sopimuksen edellytyksenä se, että terveyskeskuksen tilantarve tulee riittävästi tyydytetyksi. Terveyskeskuksen jatkotoimista tehdään päätös myöhemmin.

4.2.2019

Kaupunginhallitus päätti ostaa Varsinais-Suomen Sairaanhoitopiirin kuntayhtymältä kiinteistöt 895-9-1-10, 895-9-1-9 ja 895-9-1-1 lukuun ottamatta näistä kiinteistöistä aiemmin myytyjä määräaloja rakennuksineen. Kauppa sisältää kaikki kiinteistöllä 895-9-1-10 sijaitsevat rakennukset ja rakennelmat ja kiinteistöllä 895-9-9904-0 sijaitsevan traktoritallin. Luovutettavien alueiden pinta-alat ovat yhteensä n. 4,3 ha ja kauppahinta on 1.500.000 €.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää, että kaupan jälkeen A-sairaalan 2 krs:n tilat vuokrataan VSSHP:lle.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää hyväksyä etenemissuunnitelman, jossa muut terveyskeskuksen tilat, paitsi hammashuolto, Kuunari sekä vanhusten ja vammaispalveluiden toimistot, sijoitetaan A-sairaalaan.

Kaupunginhallitus päätti esittää uudelleen kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto valtuuttaa kaupunginhallituksen tekemään A-sairaalan ja siihen liittyvien maa-alojen oston Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriltä nyt kaupunginhallitukselle esitetyillä ehdoilla.

4.3.2019

Kaupunginvaltuusto päätti valtuuttaa kaupunginhallituksen ostamaan Varsinais-Suomen Sairaanhoitopiirin kuntayhtymältä kiinteistöt 895-9-1-10, 895-9-1-9 ja 895-9-1-1 lukuun ottamatta näistä kiinteistöistä aiemmin myytyjä määräaloja rakennuksineen sekä muilla kaupunginhallitukselle esitetyillä ehdoilla.

Kauppa sisältää kaikki kiinteistöllä 895-9-1-10 sijaitsevat rakennukset ja rakennelmat ja kiinteistöllä 895-9-9904-0 sijaitsevan

traktoritallin. Luovutettavien alueiden pinta-alat ovat yhteensä n. 4,3 ha ja kauppahinta on 1.500.000 €.

25.3.2019

Kaupunginhallitus hyväksyi kiinteistöjen kaupasta laaditun, liitteenä olevan kauppakirjaluonnoksen ja liitteenä olevan A-sairaalan 2 krs:sta koskevan vuokrasopimusluonnoksen ja valtuuttaa kaupunginjohtajan tekemään niihin vähäisiä teknisluontoisia muutoksia.

A-sairaalaan laadittiin myös kustannusarvio peruskorjauksesta A-insinöörien toimesta. Kustannusarvio perustui kuntotutkimukseen. Kustannusarvio oli 22 840 000 euroa eli myös n. 1900 €/brm². Tilaa oli enemmän kuin terveyskeskuksessa ja tilat olisivat sopivat toiminnoille.

Ennen ostopäätöstä osa terveyskeskuksen toiminnoista muutti jo A-sairaalaan vuokralle. Ostopäätöksen ja kauppojen toteutumisen jälkeen aloitettiin mittavimmat korjaustoimet rakennuksessa.

Hankintahinta sis. maa-alueet	1.500.000 € (-330 750 €
-------------------------------	-------------------------

maa-alueet)

Kirjanpidon toteutuma 2019	668.215 €
----------------------------	-----------

Kirjanpidon toteutuma 2020	2.289.161 €
----------------------------	-------------

Kirjanpidon toteutuma 2021	2.241.198 €
----------------------------	-------------

Talousarvio 2022	2.386.000 € (Urakat 1.772.500 €)
------------------	-------------------------------------

Taloussuunnitelma 2023	300.000 €
------------------------	-----------

Yhteensä	9.053.824€
----------	------------

(8.140.324 € käytetty)

n. 1000 €/kem²

Pääkirjaston peruskorjauksen viivästyminen

Tarkastuslautakunta on käsitellessään A-sairaalan korjaushanketta todennut, että tulevia korjaus- ja rakennushankkeita käynnistettäessä heti alussa tulisi kiinnittää huomiota suunnitteluun, tarjouspyyntöihin ja urakkarajoihin.

Pääkirjaston suunnittelutyö käynnistyi jo ennen kirjaston muutettua väistötiloihin. Tällöin mietittiin kirjaston tilatarpeita sekä miten tilat

sijoittuisivat rakennuksessa. Tätä työtä tehtiin yhdessä kirjastotoimen kanssa. Myös muut suunnittelijat (LVIA, rakenne ja sähkö) kilpailutettiin.

Kirjaston muutettua väistötiloihin, kilpailutettiin purku-urakka. Purkuurakan jälkeen otettiin näytteitä pinnoilta sekä tutkittiin rakenteita. Todettiin, että turvallista on purkaa kaikki lisäeristeet seiniltä sekä myöskin ala- ja yläpohjarakenteet. Tästä laadittiin uusi purkuurakkakilpailutus. Meneillään oleva purkutyö avasi rakenteita enemmän ja tämä taas helpottaa suunnittelua sekä vähentää mahdollisia lisä- ja muutostöiden määrää.

Suunnitellussa päätetään valtaosa rakennushankkeen kustannuksista. Hyvin suunniteltu rakennushanke säästää kustannuksissa ja minimoi lisätyöt. Tässäkin hankkeessa on ollut todella hyvä tapa edetä siten kuin on edetty eli on otettu kaikki rakenteet esille ja näin on saatu varmuus tilanteesta ja nämä on voitu huomioida jo suunnitelmissa. Hyvä laadukas suunnittelu vaatii aikaa, mutta kun suunnitellaan käyttöä pitkäksi aikaa, ei suunnitteluajalla ole kokonaisuuden kannalta suurtakaan merkitystä. Tärkeintä on laadukas lopputulos.

Vanhentuneet säännöt, suunnitelmat ja taksat

Työ matkailuohjelman 2021–2027 laatimiseksi aloitettiin normaalisti ja työn aikataulu oli laadittu niin, että uusi matkailuohjelma valmistuu vuoden 2021 aikana. Matkailuohjelma laatimisen keskeinen osa on yhteiset tapaamiset ja ideointi matkailutoimijoiden kesken. Ensimmäinen yhteinen tapaaminen pidettiin 29.10. 2019. Koronapandemian iskiessä yhteiset tapaamiset oli peruttava ja matkailuohjelman laadinnassa otettiin pieni aikalisä. Työtä jatkettiin 25.11.2020. Tauko heijastui kuitenkin suoraan uuden matkailuohjelman valmistumisaikatauluun, minkä vuoksi se saatiin valmiiksi vasta vuonna 2022.

Vanhat ja tarpeettomat säännöt ja ohjeet on pääosin poistettu kaupungin nettisivuilta ja viimeiset poistuvat sieltä viimeistään vuoden 2022 loppuun mennessä, kun kaupungin uudet nettisivut otetaan käyttöön.

Asiakirjoista perittävistä taksoista saadut vuotuiset tulot ovat erittäin pienet, ja taksoihin ei ole sen takia Uudessakaupungissa ja useissa muissa kunnissa tehty tarkistuksia 10–15 vuoteen. Asiakirjoista perittävät maksut viedään hallituksen päätettäväksi lokakuussa 2022.

Hallintosäännön 6 §:n (Kaupungin viestintä) mukaan ”Kaupunginhallitus johtaa kaupungin viestintää ja tiedottamista kaupungin toiminnasta. Kaupunginhallitus hyväksyy yleiset ohjeet viestinnän ja tiedottamisen periaatteista sekä nimeää viestinnästä vastaavat viranhaltijat.”

Valtuusto on 11.12.2017 § 140 päättänyt, että:
"…elinkeinopalvelujen talousarviosta poistetaan viestintäkoordinaattori (45 000 euroa). Viestintä on johdon tehtävä ja toimintamalli viestinnälle on luotu kuluvaan vuoden projektien aikana. Sosiaalisessakin mediassa Uusikaupunki näkyy hyvin, joskin aina on kehitettävää".

Kokouspalkkioiden korotukset

Palkanlaskennalle annettavaa ohjeistusta on tarkennuttu, ja valtuustokaudella 8/2021–5/2025 maksettavat palkkiot on tarkoitus kirjata päivitettävään 1.1.2023 voimaan tulevaan hallintosääntöön.

Hallintosääntö ja strategian tarkistus

Sosiaali- ja terveys- sekä pelastuspalvelut siirtyvät hyvinvointialueelle 1.1.2023, ja hallintosääntö on tämän takia päivitettävä syksyn aikana vastaamaan kaupungin muuttunutta palvelutarjontaa. Valmistelu aloitettiin kesäkuussa 2022 lähettämällä valtuustoryhmille kysely, koska hallintosääntöön voidaan tässä yhteydessä tehdä teknisten muutosten lisäksi muita tarvittavia muutoksia. Valtuustoryhmien toivottiin pohtivan, miten muutos vaikuttaa kaupungin toimintaan ja millainen uusi kaupunki Uusikaupunki on 1.1.2023 alkaen. Vastaukset pyydettiin toimittamaan 15.8.2022 mennessä. Erityisesti valtuustoryhmiltä toivottiin kommentteja ja mahdollisia muutosehdotuksia kaupungin toimielinorganisaatioon (2 luku) sekä henkilöstö- ja palveluorganisaatioon (3 luku palvelukeskuksia ja palvelualueita koskevat osat) sekä toimivaltaan henkilöstöasioissa erityisesti henkilöstön valinta-asioihin sekä täyttölupamenettelyyn (6 luku Toimivalta henkilöstöasioissa, § 56–59).

Kuntalain 37 §:n mukaan valtuuston on vähintään kerran valtuustokaudessa tarkistettava kuntastrategian ajantasaisuus. Tarkistus ei vaadi strategian uudelleen laatimista, vaan toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten huomioon ottamista kunnan pitkän aikavälin tavoitteissa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupungin päivitetyn strategian 13.6.2022.

Wintterin suunnittelu- ja jatkoaikasopimukset

20.04.2020 Valtuusto teki SiHy -hanketta koskevan hankintapäätöksen, jossa hankkeen toteuttajaksi ja palveluntuottajaksi valittiin SRV Rakennus Oy. Hankintapäätöksen 16 §:ssä päätettiin, että "Hankkeen toteutuksen valmistelu käynnistyy päätöksenteon jälkeen." Lisäksi 16 §:ssä valtuutettiin kaupunginjohtaja allekirjoittamaan hankintasopimus.

15.06.2020 kaupunginhallitus päätti hankintapäätöksen täytäntöönpanosta ennen sen lainvoimaiseksi tuloa. Hallitus punnitsi päätöksessään hankkeen suunnittelun jatkamisen hyötyjä ja haittoja.

Hallitus päätyi ratkaisuun, jossa hankinnan täytäntöönpano aloitetaan suunnittelun jatkamista koskevalla sopimuksella, jolta edellytettiin purkavaa ehtoa.

28.8.2020 solmittiin ensimmäinen suunnittelu- ja jatkoaikasopimus kaupungin ja SRV Rakennus Oy:n välillä. Sopimuksen allekirjoitti kaupungin puolesta kaupunginjohtaja. Sopimus oli voimassa 9.9.2021 asti eikä hankintapäätös ollut tuolloin vielä lainvoimainen. Näin ollen käsillä oli ensimmäisen sopimuksen päättyessä edelleen tarve sopia SRV Rakennus Oy:n tarjouksen voimassaolon ja suunnittelun jatkamisesta. Osapuolten välillä allekirjoitettiin toinen suunnittelu- ja jatkoaikasopimus 30.9.2021. Sopimuksen allekirjoitti jälleen kaupungin puolesta kaupunginjohtaja ja sopimuksen voimassaoloaika päättyi 31.1.2022.

Kummankin jatkoaika- ja suunnittelusopimuksen allekirjoittamismenettely oli ennen allekirjoittamistaan esillä kaupunginhallituksessa eikä hallituksella ollut tähän huomautettavaa. Ensimmäisen suunnittelusopimus on lisäksi huomioitu tarkastuslautakunnan vuoden 2020 arviointikertomuksessa. Tarkastuslautakunnalla ei tuolloin ollut huomautettavaa sopimuksen allekirjoittamismenettelyn suhteen. Kumpikin sopimus on lisäksi allekirjoittamisensa jälkeen viety kaupunginhallitukselle tiedotusasioissa eikä hallituksella ole ollut niihin huomautettavaa.

Jatkoaika- ja suunnittelusopimukset ovat edellä esitetyn mukaisesti perustuneet välittömästi valtuuston hankintapäätökseen ja kaupunginhallituksen päätökseen hankinnan täytäntöönpanosta. Ilman sopimuksia SRV Rakennus Oy:n tarjouksen voimassaoloaika olisi päättynyt kauan ennen hankintapäätöksen lainvoimaiseksi tuloa. Jatkoaika- ja suunnittelusopimukset eivät ole sisältäneet mitään hankintapäätöksen mukaiseen hankintaan kuulumatonta eivätkä ne ole kasvattaneet hankinnan kustannuksia. Kaupunginjohtaja ja kaupunginhallitus ovat tulkinneet hankintapäätöksessä esitetyn allekirjoittamisvaltuutuksen kattavan täten myös jatkoaika- ja suunnittelusopimukset.

SIHY:n asemakaavamuutoksen viivästyminen

30.10.2017 Kaupunginvaltuusto päätti, että rakennetaan uusi yhtenäiskoulu.

28.1.2019 Kaupunginvaltuusto päätti, että käynnistetään monitoimitilahankkeen kilpailutus kilpailullisena neuvottelumenettelyinä.

Monitoimitalon, uimahallin ja monitoimihallin rakentaminen päätettiin toteuttaa elinkaarimallilla ja kilpailullisella neuvottelumenettelyllä. Kilpailulliseen neuvottelumenettelyyn oli valittu ryhmä, joka ohjasi hanketta. Lisäksi kaupungilla oli ohjausryhmä, joka seurasi hankkeen etenemistä. Suunnitelmat eivät olleet julkisia kilpailun

aikana.

Asemakaavaa ei voida laatia yleisluontoisesti vaan tarvitaan tieto rakennusten koosta, sijoituksesta ja liikenne- ja pysäköintijärjestelyistä. Kaava-aikataulu oli laadittu siten, että ilman valituksia hanke olisi voinut käynnistyä heti muiden päätösten saatua lainvoiman.

Kaupunginarkkitehti, joka laati kaavamuutoksen alueelle, oli mukana hankkeen suunnitteluryhmässä, saaden tiedon siitä minkälaisia suunnitelmia kilpailijat esittivät.

Näiden suunnitelmien pohjalta laadittiin kaavamuutos. Kaavamuutos mahdollisti molempien ratkaisujen toteuttamisen. Kaavamuutos käynnistettiin heti kun nähtiin, että ratkaisujen peruserätykset oli lyöty lukkoon.

Suunnittelualueeksi kilpailulliseen neuvottelumenettelyyn oli annettu rajausta, joka käsitti koulujen ja viereisten kenttien alueen. Kilpailijat saivat sijoittaa rakennukset tällä alueella. Yksityiskohtainen kaavoitus käynnistettiin heti kun mukana olevista kahdesta vaihtoehdoista oli riittävästi tietoa eli minne rakennukset ja muut alueet olivat sijoitettu suunnittelualueella.

Tätä kaavaa varten laadittiin perusselvityksiä jo ennen varsinaisen kaavanlaadinnan käynnistymistä. Perusselvityksiä kaavan pohjaksi olivat: rakennuskannaninventointi, luontoselvitys, kaupunkikuvaselvitys, rakennushistoriaselvitys, liikenneselvitys ja vaikutusten arviointi. Jos alueen kaava olisi tehty liian heppoisilla tiedoilla ja perusselvityksillä, niin valitukset hallinto-oikeudessa olisivat ehkä menneet läpi.

Yleisluontoisella kaavalla ei voi esimerkiksi hakea rakennuslupaa.

Rakennuslupa hankkeelle haettiin 08.10.2020 tavoitteen mukaisesti. Kaikki tarvittavat asiakirjat, myös kaavoitus olivat niin valmiita, että lupa myönnettiin, tosin ehdollisena kaavavalitusten vuoksi.

Hankkeen viivästyminen ei siis voinut johtua kaavoituksesta vaan valituksista. Varsinkin kun Hallinto-oikeus hylkäsi kaikki valitukset päätöksellään 31.3.2021, olisi valittajien pitänyt ymmärtää, että valittaminen korkeimpaan hallinto-oikeuteen ei täyttänyt valitusperusteita. Korkein hallinto-oikeus ei antanut valitus lupaa päätöksellään 12.11.2021.

Kalannin koulujen tilanne

Kaupunkisuunnittelu ja Tekniset ja ympäristöpalvelut ovat Kalannin Männäisten koulun osalta reagoineet henkilökunnan ilmoituksiin sisäilmaongelmista välittömästi ja pyrkineet useilla eri korjaus- ja sisäilman parantamistoimilla saamaan koulurakennusten sisäilman koettavuuden hyvälle tasolle. Osastot ovat käyttäneet oman

osaamisen lisäksi parasta tiedossa olevaa ja hankintasäännösten mukaista ulkopuolista asiantuntija-apua koulujen eri rakennusten kunnan selvittämisessä, korjaussuunnitelmien laatimisessa sekä korjauskustannusarvioiden arvioimisessa. Koulurakennuksille on tehty erilaisia korjaustoimenpiteitä alapohjien tiivistämisestä sisäilman laadun parantamiseksi. Lisäksi henkilökunnan haastatteluja ja oirekyselyjä on toteutettu kattavasti.

Rakennuksiin on korjaustoimenpiteiden lisäksi henkilökunnan toivomuksesta asennettu useita erilaisia ilmanpuhdistusjärjestelmiä huonekohtaisista ratkaisuihin ilmastointijärjestelmään asennettuihin puhdistimiin. Mikään toimenpide ei ole kuitenkaan henkilökunnan mielestä sisäilmatilannetta parantanut. Tilanne kärjistyi lopulta terveystarkastajan uhkaukseen kieltää koulurakennusten, erityisesti Koivula A:n käyttö.

Tekninen toimi on kilpailuttanut ja tilannut kaikkiin Kalannin koulun rakennuksiin kuntotutkimukset ulkopuolisilta. Inspector Sec on tehnyt syksyllä 2020 kaikkiin rakennuksiin perusteelliset kuntotutkimukset henkilökunnan haastatteluineen, sekä korjaussuunnitelmat ja kustannusarviot korjauksista. Tutkimuksissa kävi ilmi, että kaikki Kalannin koulutilat vaativat merkittäviä rakenteellisia korjauksia sekä kattavia LVI-korjauksia. Alimmillaan kustannusarvioiden mukaiset korjauskustannukset olisivat noin 3,3 miljoonaa € (Kuuselan, Mäntylän ja Koivula A- rakennusten sekä yläkoulun korjaus enintään 5-9 vuodeksi) ja korkeimmillaan 8,3 miljoonaa € (peruskorjataan kaikki nykyiset koulutilat noin 30 vuodeksi).

Mikään korjaustoimenpide ei tapahdu heti ongelmien ilmaantuessa. Erityisesti sisäilmaongelmien ilmaantuminen vaatii usein pidempiaikaisia useisiin eri kohteisiin kohdistuvia tutkimuksia ongelmien aiheuttajista. Tutkimusten kustannukset edellyttävät pääsääntöisesti hankintalain mukaisia kilpailutuksia tutkimuksen suorittajista. Tutkimukset ulotetaan aina sekä rakenteisiin että järjestelmiin, joten asiantuntijapalveluita tarvitaan yleensä useilta tahoilta. Tutkimusten tulosten perusteella laaditaan toimintasuunnitelmat, joiden perusteella kilpailutetaan suunnittelijat. Suunnitelmien valmistuttua kilpailutetaan korjausrakentamista suorittavat yritykset. Kilpailutukset vievät lyhimmillään noin kuukauden ajan. Lisäksi urakoitsijoista tehtävät päätökset ja niiden lainvoimaiseksi tulo vievät lyhimmilläänkin toista kuukautta. Lisäksi suunnitelmien ja tutkimusten sekä varsinaisen korjaustyön tekeminen vievät oman aikansa. Kouluympäristö ei useinkaan mahdollista korjaustoimenpiteitä kuin loma-aikoina, mikäli väistötilaa ei ole käytettävissä. Ulkopuolisen väistötilan hankinta esimerkiksi parakkiratkaisuna kestää kilpailutuksineen vähintään 7–8 kuukautta.

Varsinaiseen ongelmien poistamiseen päästään siis melko pitkän ajan kuluttua sisäilmaongelmien tultua havaituksi. Tämä saattaa luoda käsityksiä, että ongelmiin ei ole puututtu suunnittelusta ja rakentamista vastaavien yksikköjen toimesta. Näin ei kuitenkaan Kalannin Männäisten alakoulunkaan osalta ole tapahtunut, vaan

suunnittelu on tehty mahdollisimman tehokkaasti tekstissä aiemmin mainitut reunaehdot huomioiden.

Henkilöstön työhyvinvointi

Henkilöstön työhyvinvointi on kaupungin henkilöstötyön keskeisiä painopistealueita. Kaupungin strategiaan tavoitteisiin on lisätty työpaikan houkuttelevuus, ja työhyvinvoinnin ylläpitäminen ja kehittäminen katsotaan kriittiseksi menestystekijäksi. Työhyvinvoinnin kehittämiseen tullaan edelleen panostamaan monin eri keinoin.

Koronapandemian myötä lyhytaikaiset sairauspoissaolot ovat kasvaneet ja toiminnallinen tavoite sairauspoissaolojen vähentämiseksi vuoden 2021 aikana ei toteutunut. Huomionarvoista kuitenkin on, että sairauspoissaolot laskivat yhteiskunnan tasolla koronapandemian alussa vuoden 2020 aikana poikkeuksellisen alhaiselle tasolle, ja siten poissaolojen kasvun ehkäisemisen tavoitteen toteutuminen kyseisen vuoden tasoon verraten on ollut jopa epärealistinen odotus. Sairauspoissaolojen ehkäisy tai työkykyisyyden edistäminen on keskeinen ja realistinen tavoite jatkossakin, mutta tarkoituksenmukaisempina mittarina tulisi käyttää esim. kuntatyöntantajien keskiarvioisia poissaolomääriä. Tällä mittarilla mitattuna sairauspoissaolot ovat keskiarvoisella tasolla.

Mielenterveydellisistä syistä johtuvat poissaolot ovat kasvaneet koronapandemian aikana. Positiivisena havaintona kehityksen suunta on arvioinnin kohteena olevan ajanjakson jälkeen kääntynyt laskuun, mutta työhyvinvoinnin edistämiseksi työtä on edelleen tehtävänä. Kaupungin työterveyshuollon yhteistyökumppani tulee vaihtumaan sote-muutoksen takia 1.1.2023 alkaen, ja jo työterveyshuollon kilpailutuksessa laatuksiteereiksi nostettiin työkalut ja palveluiden vaikuttavuus työkyvyn edistämiseksi ja työkyvyttömyyden ehkäisemiseksi (työkykyjohtaminen). Keskeisessä roolissa työkyvyn johtamisessa on varhaisen tuen prosessin toimivuus ja sen jalkautus esihenkilötyöhön. Varhaisen tuen prosessi (aktiivisen tuen prosessi) tullaan uudistamaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa lähitulevaisuudessa.

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Atso Vainio

Päätösehdotus: Kaupunginhallitus päättää antaa valtuustolle edellä olevan lausunnon arviointikertomuksen havaintoihin liittyvistä toimenpiteistä.

Keskustelun kuluessa Laura Kontu esitti asian palauttamista uuteen valmisteluun.

Jari Valkonen kannatti Kontun esitystä.

Päätös: Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian uuteen valmisteluun.

Merkittiin, että kaupunginarkkitehti Leena Arvela-Hellén poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 18.45.
